

VI-a
RENKONTIGO DE PACDEFENDANTOJ
23-25.3.1984
KD RSM DUKLA, CS PARDUBICE

ESPERANTO
EN LA SERVO DE L' PACMOVADO

LA BELGA AMBASADORO GLOVAERTS TRASPRENAS
HUMON EL ZÁMEČEK POR BELGA MEMORLOKO LIÉGE

1984-2-101

starto

ĈIU-TAGE ABELAN MIELON

Pano kun mielo, butermiela ĉmirado, kazeo kun mielo kaj ovo, mielan bakaĵon vi trovos kiel bonegan frandaĵon.

MIELO fonto de la forteco, beleco kaj sano,

Kooperativa produkta kaj komerca uzino en urbo Zvolen', filio MEDOS-GALANTA produktas:

- mielon en la vitro 500 g
- mielon urseton 340 g
- mielon porcigitan en ujetoj 30 g
- mielon kun patrino kaĉeto 250 g
- mielon kun la enhavo de natura poleno 250 g

Notitajn produktojn en la praktika pakado mi povas aĉeti en ĉiuj nutraĵvendejoj en Slovakio.

Akcepto en la urbodomo. Por bona sukceso de la 6a Renkontiĝo tostas la urbestro/meze/ kaj pliaj urbej funkcioj.

Partoprenis reprezentantoj de ĉiuj naciaj delegacioj, kiuj partoprenis la renkontiĝon

Akcepto en la regiona urbodomo en urbo Hradec Králové. Viceprezidento de la regiona nacia komitato konatigis la partoprenantojn kun la atingoj de la regiono kaj debatis kun reprezentantoj pli ol 2 horoj.

Partoprenantoj ankau vizitis la memorlokon LEZÁKY kien ili metis la florojn al mortintoj dum la nazia epoko

EKSPOZICIOJ

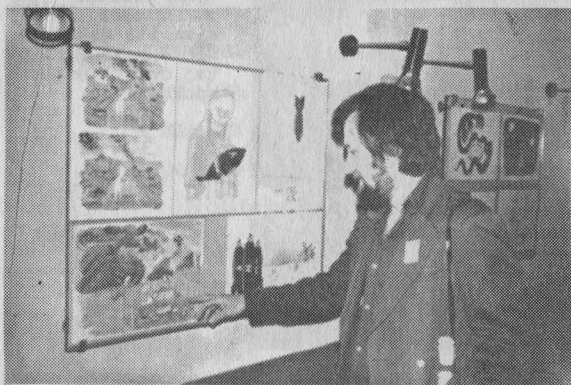
1. Hiroŝima kaj Nagasagi avertas

2. 15 jeroj de la Ĉeĥa Esperanto - Asocio en la porpaca agado.

3. DESEGNAĴOJ de Pavel Rek kontraŭ la milito.

/ Sur foto la aŭtoro /.

Megazejoj en urbo estis ornamitaj per efiloj, kiuj invitis partoprenantojn de la 6a Renkontigo en Pardubice.

Ĝi semtempe estis bone kaj taŭge propagando de la Movado.

Parto de la reprezentantoj el kapitalismo - maj lendoj sur podio en momento, kiam ilin salutis niaj infanoj kun floroj sidas apud de reprezentanto el Sovetunio. El maldekstro: Gilbert /F/, Trask /GB/, Boer /NL/ Skupas /SU/

Kiam elieĵ dormis, amuzis en ripozis si - dis grupo de la homoj kiuj prizorgadis ĉion necesan por la glata procedo de la 6a Renkontigo.

Ĉar el multaj nekonsentaj ni nun anoncas iliajn nomojn. El maldekstro: Štádlarová, Pokorná, Srbová, Hemerková kaj Franc /.

LA 6-A RENKONTIĜO DE ESPERANTISTOJ-PACDEFENDANTOJ EN PARDUBICE

La 6-a Renkontiĝo de Esperantistoj-Pacdefendantoj en PARDUBICE povas sendispute havi kelkajn "PLEJ".

En la tagoj 23. - 25.3. kunvenis ĝis nun plej multe da homoj kaj ŝajnas, ke tiun ĉi kvanton oni jam ne povas superi, precipe pro teknikaj kaŭzoj. Pli ol 600 personoj demonstris sian decidon defendi la pacon. Venis plej multe da personoj el ĝis nun plej multe da landoj. Super 180 personoj el 11 landoj de Eŭropo komune kun niaj civitanoj manifestis la sopiron je vivo sen militoj kaj la danĝero de atoma morto. Decidege ili kondamnis la dislokadon de la nukleaj potencioj en la okcidentaj ŝtatoj, kiuj, bedaŭrinde, devas esti ekvilibrige eliminataj per dislokigo de strategitaktikaj sistemoj ĉe ni kaj en GDR. Granda plejparto de la eksterlandaj gastoj klare ekkomprenis niajn historiajn malbonajn spertojn el antaŭ pli ol 45 jaroj kaj sekvojn de tiamaĵ klopodoj oferi nin por ke estu savita la paco en Eŭropo.

Estas ankoraŭ frue en la tempo, kiam estas skribata ĉi tiu artikolo, plene pritaksi la signifon de tiu ĉi okazigaĵo. Sed jam hodiaŭ direblas, ke per sia amplekso kaj enhavo ĝi ne havas analogion en la Esperanto-movado kaj ne nur ĉe ni.

Necesas ankaŭ danki al la organizintoj, precipe al ĉiuj, kiuj bonege zorgis pri la logigo kaj nutrado, eĉ por tiuj, kiuj alveturis neanoncite aŭ eĉ pli frue.

Necesas danki al tiuj, kiuj sekurigis organize aŭ rekte realigis la programon, ekspoziciojn, traktadojn de la plejdiversaj instanc-organoj, kiuj oferis sian liberan tempon kaj dum semajnoj ĝisnokte solvadis nesolveblaĵojn. Se ni nomus kelkajn, certe mi senvole forgesus aliajn.

Permesu al mi, ke al vi ĉiuj almenaŭ ĉi-maniere mi ankoraŭ foje danku, vi FRANC-oj, HEMERKA-oj, KLEMENT-oj, laborantinoj de la sekretario de ĈEA, geedzoj SRB kaj dekoj da pliaj.

Se vi ne estus, ne estus la 6-a renkontiĝo de la pacdefendantoj en PARDUBICE, estus nek la seriozaj nek la gajaĵaj momentoj, ne estus la pietata transdono de humo el lokoj martirigitaj inter la Kasteleto de PARDUBICE kaj la belga LIEĜO, kiu ĉeestis la belga konsulo en ĈSSR, ne estus ligitaj multaj amikecoj, ne ekkonus sin reciproke homoj kaj eble, ke iuj pensus, ke la Esperanto-movado estas tia, kiu distancigas de politikaj problemoj de la mondo. Kaj tio ja ne veras.

Sed ni devas denove kun bedaŭro konstati, ke malgraŭ invito al ĉefaj reprezentantoj de UEA al tiu ĉi renkontiĝo, nur la sekretario de UEA D-rino Flora SZABÓ-FELSO aŭdigis sin, ke ŝi ne scias ĉu ŝi povos alveturi. La ceteraj eĉ ne respondis. La renkontiĝon neniu el la estraro de UEA partoprenis.

Sur kelkaj fotoj ni povas rememorigi al ni la momentojn, kiam la delegitaroj estis akceptitaj far la urbaj, distriktaĵ kaj regionaj organoj, kiam ni ĉeestis la pietatajn okazigojn kaj traspekton de UFK /Unueca terkulturista kooperativo/, kie estis akceptita precipe la grandpombra eksterlanda delegaĵo.

Ĉi tiu okazigaĵo estis ankaŭ centro de atento de la publikaj komunikiloj de televido komencante kaj per ĵurnaloj finante. Dum la renkontiĝo eluzis la eblojn la asociaj sekcioj por konsiliĝoj kaj intersanĝo de spertoj kun la aliaj partoprenantoj. Kunvenis la lernantoj de la skribaĵ kursoj kun la plejparto de siaj instruantoj.

Alfine mi volas diri, kiel unu el tiuj, sur kiuj kuŝis respondeceto pri la sukcesa trapaso de tiu ĉi renkontiĝo, ke mi ĝojas, ke la dediĉita laboro kaj la maldormitaĵ noktoj ne estis vanaj.

Zdenko KŘÍMSKÝ

DEKLARO EL BAD SAAROW

La reprezentantoj de Esperanto-asocioj el socialismaĵ landoj /Bulgario, ĈSSR, GDR, Hungario, Pollando kaj Sovetunio/, partoprenintaj la 17-an Konsultigon la 26-an - 31-an de marto 1984 en BAD SAAROW, pritraktis diversajn aspektojn de sia kunlaboro en la nuntempa internacia politika situacio, priakriginta pro la instalado de novaj usonaj raketoj en Eŭropo, esprimis sian plenan subtenon al la proponoj de la socialismaĵ landoj pri malarmado kaj paco kuneksistado.

Ili substrekas la grandan signifon de la malstreĉiĝo por la intersanĝo de kulturaj valoroj inter ĉiuj nacioj.

La partoprenintoj alvokas la esperantistaron pliintensiĝi la ĝisnunajn aktivecojn POR PACO KAJ INTERKOMPRENIĜO kun la celo sekurigi tiel ankaŭ la bazajn kondiĉojn POR LA SUKCESA EVOLUO DE LA ESPERANTO-MOVADO.

Bad Saarow,
la 30-an de marto 1984.

Upozornění všem členům

Jak jste se dozvěděli ve Startu č. 1/84 převádíme část administrativních prací, především evidenci členů, na počítač. Abychom mohli včas evidovat všechny změny týkající se vaší osoby je nutné abyste uváděli ve vašich dopisech a připomínkách členské číslo vaší legitimace. Nad vaší adresou na Startu č. 2/84 které máte právě v ruce, je vaše členské číslo uvedeno. Doporučujeme, abyste si ho opsalí a měli vždy po ruce. Jinak se může stát, že vyřízení vaší korespondence bude trvat delší dobu, protože jste evidován pouze tímto číslem v paměti počítače.

Děkujeme za porozumění.

52-a INTERNACIA KONGRESO DE BLINDAJ ESPERANTISTOJ EN TIRRENIA

Itala Asocio de Blindaj Esperantistoj /IABE/ organizas la 52-an Internacian Kongreson de Blindaj Esperantistoj en la kadro de festivalo de la itala kulturo ITALIO - KULTURO KAJ NATURO. Ili okazos de la 21-a ĝis la 30-a de junio 1984 en TIRRENIA /Pisa/ en CENTRO STUDI DELL' UIC G. FUGA.

TIRRENIA estas bela banloko ĉe toskana-tirena marbordo, kie troviĝas kelkaj el la plej elegantaj strandoj de Italio. Ĉiuj, blindaj aŭ vidantaj esperantistoj, estas invitataj por ĝui kun ĉarmaj ripozlokoj, pli profunde ekkoni la italan kulturon kaj ekligi amikajn rilatojn.

La logado estos aranĝita parte en la CENTRO mem, parte en proksimaj hoteloj.

La 52-a IKBE havos kiel ĉeftemon LA BLINDA VIRINO EN LA NUNTEMPA SOCIO.

La kultura festivalo konsistos el prelegoj kaj spektakloj pri italaj historio, muziko, literaturo, scienco kaj socio. La prelegoj okazos posttagmeze. La vesperoj estos dediĉitaj al koncertaj, teatraj, filmaj, folkloraj, poeziaj, krizaj kaj societ-amuzaj programoj. Oni ankaŭ antaŭvidas mallongajn kursojn pri la itala lingvo kaj pri Esperanto /por komencantoj/ kaj sakturniron. Se eble, oni aranĝos kurson por nenagantoj. Detala programo aperos en sekvontaj komunikoj.

La aligkoto estas 40.000 italaj liroj ĝis la 31-a de januaro 1984 kaj 50.000 italaj liroj ĝis la 31-a de marto 1984.

La aligkoto donas la rajton partopreni en ĉiuj aranĝoj de la kongreso kaj de la festivalo kaj en du ekskursoj: unu tuttaga al FLORENCO kaj unu duontaga al PISA.

La blinduloj pagos duonan aligkoton; la blindulvidantoj tute ne pagos ĝin.

La restadkosto popersone estas por la tuta periodo 282.000 italaj liroj en du litaj ĉambroj kaj 232.000 italaj liroj en kvarlitaj ĉambroj. Ĉiuj ĉambroj havas siajn higienajn servojn. La kotizoj inkluzivas tranoktadon, tri manĝojn potaĝoj kaj la uzadon de la strando kaj strandaj instalaĵoj. Ili ankaŭ inkluzivas la dumangajn trinkaĵojn por tiuj, kiuj loĝas en la CENTRO. Tiuj, kiuj loĝas en la hoteloj /iom pli luksaj/ devos aparte pagi la trinkaĵojn. La menciitajn kondiĉojn oni certigos al la unuaj 200 aligintoj; aliajn aligojn oni akceptos kun rezervo, ĉiukaze antaŭ la 31-a de marto 1984.

La aligkotojn kaj garantiaĵojn de 70.000 italaj liroj popersone /kiu ne estos redonita en kazo de rezigno/ oni pagu nepre antaŭ la 31-a de marto 1984 pere de la poŝta ĉekkonto n-ro 12586608 titolita "52-a INTERNACIA KONGRESO DE BLINDAJ ESPERANTISTOJ", via Rismondo I, 60123 ANCONA".

Korespondantojn oni sendu: BRAJLE AL: Daniela BOTTEGONI, via Rismondo I, 60123 ANCONA /Italio/, tel. 31602 posttagmeze kaj vespere; NIGRESKRIBE AL: Michela LIPARI, via Tivaroni 5, 00143 ROMA /Italio/.

Jen la organiza komitato: D. BOTTEGONI, R. CORSETTI, P. L. DA COSTA, V. DE FILIPPO, A. GRASSINI, M. LIPARI kaj L. TOLA.

LA ENIGMO PRI FR. V. LORENZ SOLVITA?

La preparado de la "Historio" de S. KAMARÝT instigis serĉi la precizan tempon, en kiu František Vladimír LORENZ / en Brazilo Francisco Valdomiro LORENZ/, aŭtoro de la unua lernolibro de Esperanto por ĉefoj /1890/, instruis en PRAGO Esperanton, do la tempon de la unua E.-kurso sur nia teritorio. Lia kamaradino kaj lernantino Běla KRAPKOVÁ-RAICHLOVÁ atestas /en "Esperantista", Praha, 1947, 7, p.83/, ke ŝi interrilatadis kun FVL en laboristaj kunvenoj "U Pětrossá" en la jaroj 1889/90. "En kultura rondeto, kiun gvidis studentoj, ankaŭ LORENZ estis aktiva, instruante nin Volapük, sed tuj, kiam atingis lin informoj pri Esperanto, li komencis labori por ĝi. Li do efektive estas la unua propagandanto de Esperanto ĉe ni."

Surbaze de noteto en la postlasaĵo de Julie ŠUPICHOVÁ mi trovis /kaj d-ro B. BAĤURA, ĈSĉ, el la Instituto de Historio ĉe la Akademio de Sciencoj lau mia peto volonte trastudis - estante movbakita lorenzologo - la tekston en la ŝtata biblioteko en Praha/, ke LORENZ publikigis en la jaro 1935, en kelkaj numeroj de la gazeto "Samostatnost" en Praha, siajn rememorojn. Fotokopion de ĝia tajp-teksto, skribita de FVL mem, dumtempe akiris el Brazilo d-ro V. NOVOTILSKÝ, ĈSĉ, kiu iom korespondis kun Valdomiro /filo/ LORENZ. Komparante ambaŭ tekstojn ni konstatis ilian plenan identecon. La rememorojn "Z MYCH VZPOMÍNEK" LORENZ verkis post insistado el PRAGO por siaj estintaj politikaj amikoj, do eble pro tio li ne parolas tie pri sia poresperanta aktiveco, kun du esceptoj: menciio pri eldono de la unua lernolibro kaj pri provo propagandi Esperanton en la gazeto "ZÁR".

El la Rememoroj ni nun scias la tempon de la praga restado de FVL: marto 1891 - majo 1892. Ĝen ekestas la demando: ĉu FVL ekinstruis Esperanton en PRAGO lau la indiko de RAICHLOVÁ, t.e. 1889, aŭ nur en la jaro 1891?

Mi insistis ĉe la filo de LORENZ, Valdomiro, elserĉi por mi la jarojn de instruado de Esperanto en PRAGO fare de lia patro. Li ne tuj sciis kaj korespondis tiucele kun sia bofrato Josef BIESZCZAD /ŝtato Santa Catarina/, kiu ofte parolis kun FVL pri la esperantista movado. BIESZCZAD, lau interpreto de Valdomiro, opinias, ke fininte siajn studojn /en la 6-a gimnasia klaso en KOLÍN/ kiel 19-jara, "nun li povis preni la decidon iri al Praha por instrui Esperanton, en 1891. Ioh glaube es ganz stimmt, mein Lieber." /T.e. "mi kredas, ke tio plene kongruas, mia kara.", J.M./. La antaŭtempa studofino, pro minacanta tuberkulozo kaŭze de malsatado, estis iam fine de 1889 aŭ komence de 1890.

Prenante kiel bazon la loĝadon de FVL en PRAGO/1891-92/ kaj la eldiron de BIESZCZAD, oni povus - iom senatente - konkludi, ke FVL ekinstruis Esperanton en PRAGO en 1891. SED: 1/ ni scias precize, ke LORENZ antaŭ E. lernis Volapük kaj verkis en ĝi, 2/ RAICHLOVÁ atestas, ke dum ŝia vizitado de la laboristaj kunvenoj "U Pětrossá" en la j.1889 LORENZ instruis al ili volapük /Volapük/.

Lumen en la aferon alportis sciigo de Valdomiro LORENZ el

PORTO ALEGRE, datita 1983-02-11, en kiu li jene reproduktas parolojn de sia patro:

Pri F. V. LORENZ. /Li mem parolas/: "Kiam mi aĝis 15 jarojn /1887/, mi lernis la internacian lingvon Volapük, sed post du jaroj /1889/ MI TROVIS ESPERANTON PLI BONA; mi estis tiam aĝanta 17 jarojn; TIO OKAZIS EN 1889; en 1890 mi publikigis la unuan lernolibron de E. por la ĉeĥoj"... "En la komenco de septembro /1893/ mi decidis translokiĝi Brazilon ...".

/Lau la "Rememoroj" ni scias, ke LORENZ, pacama kaj talenta bonkorulo, volis eviti militservon por la aŭstria imperiestro per sensukeca provo atingi Francion kaj ke en Brazilon li elmigris kun fremdaj dokumentoj./

Post la serĉado kaj enketado en ĈSSR, Brazilo kaj Hungario mi KONKLUDAS:

El la atestoj de RAICHLOVÁ kaj de Waldomiro LORENZ rezultas la necesa konkludo KONTRAŭ ies opinio, ke FVL komencis instrui Esperanton en PRAGO nur en 1891: ja de 1889 li estis esperantisto /kun la n-ro 1276, lau HOLZHAUS, en la Zamenhofa adreso, aperinta en 1892, n-ro 3 de "La Esperantisto"/, LI DO NE POVIS ANKORAŭ EN 1891 INSTRUI EN TIU URBO VOLAPUKON! Restas akcepti, surbaze de RAICHLOVÁ, apogita de la indikoj de Waldomiro LORENZ, ke F. V. LORENZ INSTRUIS EN PRAGO VOLAPUKON ĜIS LA JARO 1889 /ĜIS IU TIES PARTO/ KAJ ESPERANTON DE 1889 /DE TIES IU PARTO/. Lau tio LA KOMENCO DE ESPERANTO ĉe ni troviĝas en la JARO 1889.

La jaron 1889 subtenas aŭ konfirmas la atesto de František HÁJEK, kiu frekventis kun sia patrino la Lorenc-kurson: "Ĉe ni en Praha Esperanto havis jam de la jaro 1889 karakteron soci-revolucion ...". /Letero al J. SÚSTR, 1959-05-08/. D-ro Fr. SÚSTR en sia verko "Revoluce práce" atestas: "En la jaroj 1890-aj Esperanto estis en proksimaj rilatoj al OMLADINA."

Restas la demando: ĉu FVL, studento en KOLÍN /ĝis 1891/, povis jam en 1889 prelegi pri E. kaj instrui ĝin en PRAGO? Mia opinio ne estas alia ebleco ol akcepti, ke la juna LORENC veturadis en PRAGON, regule aŭ neregule, el KOLÍN /60 km fervojo/. Li tiutempe jam perlaboris iom per publikigado de artikoloj en socialismaj gazetoj, kaj en 1890 li eĉ povis eldoni praktikoste sian lernolibron. BIESZCZAD krome, menciante la restadon en PRAGO, aldonas, ke "la societo pagis liajn kostojn." Mi supozu, ke tiu financa helpo povis okazi jam pli frue ol en 1891, eble en la formo de honorarioj por la prelegoj "U Pětrosť".

Sub la lumo de la donitaĵoj aperas, ke la jaro de esperantistigo de F. V. LORENC, 1887 /lau L. COURTINAT en "Historio de Esperanto", 1966, kaj A. HOLZHAUS en "Doktoro kaj lingvo Esperanto", Helsinko, 1969/ ne kongruas kun la realo. Histo-rie interesa kaj denove cerbumiga estas la indiko de HOLZHAUS, ke FVL esperantistigis en PRAHA-SMÍCHOV !/.

Fine, mi uzas la okazon por aldoni du novajn faktojn pri FVL. La listo de verkoj de FVL en Bohemio kaj Brazilo enhavas 83 titolojn /inkl. negrandajn laboraĵojn/. Antaŭ sia morto FVL scias 104 /! lingvojn kaj verkis vortarojn aŭ gramatikojn de lingvoj tute ekzotikaj, ekz. tupia, aŭ vortareto de iu turka dialekto. Vidu "Esperanto kiel revelacio", Araras /SP/, Brasil, 1976, 159 plus 14 p.

/Vidu ankaŭ la artikolon "Ĉe la lulilo de Esperanto", Star-to, Praha, 1977, 4 - 5, p. 9 - 10/.

Tiu ĉi eseo estu kompletigo al la enhavo de la lasta alineo sur la p. 17 de la "Historio de la E.-Movado en Ĉeĥoslovakio".

Mi dankas al W. LORENZ, J. BIESZCZAD /Braz./ kaj Bernard GOLDEN /Hung./ pro ilia helpo.

Jaroslav MAŘÍK

ESPERANTO KIEL FONTOLINGVO

En la beletra revuo FONTO /n-ro 39/ aperis artikolo de Jiří KAREN, Prago, sub la titolo BAZARO DE BONAJ IDEOJ. La kaŭzo, ke mi ne en FONTO respondas al li, estas simpla: mi konsentas kun li. Krom tio, pri ĉi tiu temo aperis jam artikolo de mi en la revuo kaj ankaŭ en BUDAPEŝTA INFORMILO sub la titolo: LITERATURAJ VERDAJ MUROJ.

Pri la neceso traduki Esperantajn verkojn nacilingven, ne ĉiu havas la saman opinion. Nome, se la esperantistoj tradukas en naciajn lingvojn siajn ĉefverkojn, tio ne instigas la neesperantistojn lerni Esperanton por legi ilin en originalo. Kiel lerni lingvon kies ĉefverkojn mi povas legi en mia propra lingvo? Per la tradukado ni baras al la homoj la vojon al Esperanto. Sed levigas la demando: Ĉu la popoloj de malgrandaj lingvoj ne per la tradukado en la grandajn lingvojn konatigas siajn literaturojn? Kaj Esperanto apartenas al ili. Vane aperas angle, france, ruse, ĉine ... kia ajn fama, bonega, belega verko, eĉ Nobel-premiita, neniu tuj eklernas tiun lingvon nur pro tio, ke oni povu ĝin legi en la originala lingvo.

Cetere, ellerni kiun ajn lingvon tianivele ... apenaŭ imageblas. Prefere oni atendas la tradukon en sia lingvo. Kaj mia opinio, tio rilatas ankaŭ al Esperanto vane ĝi estas facila. Se mi diras al iu, ke aperis valora, interesa, vera literaturaĵo en Esperanto, mia partnero rajte povas diri, ke se jene estas, se temas pri ĉefverko, certe ĝi estos tradukita en diversajn lingvojn kaj tio okazos pli rapide ol mi povus ellerni Esperanton kaj ĝi la legadon en la originala lingvo. Li eble aldonas: Ni havas bonegajn tradukistojn, kiuj tute certe povoscios redoni la belecon de la originalo. Ja, la plej granda parto de ĉiu nacia literaturo estas traduko. Ĉu li/si ne pravus? La celo de la lingvolernado - generale, eĉ plejparte - ne estas legi literaturajn verkojn. Tamen ĉi-kaze Esperanto estas escepto, ĉar ĝi ne estas uzata tutmonde kiel la mondlingvoj.

En la plimulto de la landoj, kie troviĝas Esperanto-movado, vivas bonaj, eĉ bonegaj Esperanto-tradukintoj. Lau la difino de PIV, tradukisto: homo kies profesio estas la tradukado. Mi ne scias, kiom da tradukistoj esperantistaj vivas niatepe? Ĝenerale la tradukado el naciaj lingvoj en Esperanton /kial uzas kelkuj: el iu lingvo AL iu lingvo?/, ne kaŭzas problemojn. Sed inverse jam levigas la problemojn. Tiukaze jam necesas scii la nacian lingvon sur verkista, tradukista nivelo. Do, por ĉi tiu laboro necesas la helpo de konata nacilingva tradukisto, ĉar de tiu la eldonejo pli volonte akceptas tradukon. Kaj se tiu tra-

dukisto ne scias Esperante? Tiam la traduko nacilingven okazas el KRUDA TRADUKO, kiun faras Esperanton bonege scianta esperantisto. La problemo certe estas solvebla, se estas KION TRADUKI EL ESPERANTO? Ne gravas, ke la tradukota libro estu ĉefverko /ĉu estas tia en Esperanto?/, sed la legeman publikon interesebla romano, rakonto, novelaro.

La libreto de Tibor SEKELJ: KAMEŬAŬA, LA FILO DE LA GANGO estas tradukita en dekkvin lingvojn kaj ĵus mi legis, ke en Japanio ĝi aperis jam en la tria eldono. Malgranda libro, sed ĉarma historio, ne mondliteraturo, sed enhave tre interesa, neĉiutaga rakonto. Do, ni ne rompu la kapon al ni por trovi ĈEFVERKOJN.

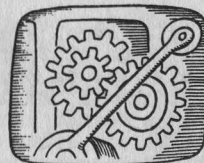
Estas fakto, ke la legantaro de kiu ajn libro tradukita el Esperanta originale, estas pli multnombra ol la nombro de la esperantistaj legantoj. Jen hungara ekzemplo. S. SZATHMÁRI: Maŝinmondo /STAFETO, 1964/. Ĝi aperis ĉ. en mil ekzempleroj. Post dek jaroj ĝi estis ankoraŭ aĉetebla. En la hungaran tradukis la aŭtoro kaj la eldonnombro estis dekmil. En kelkaj jaroj ĝi elĉerpigis. C. ROSSETTI: Kredu min, Sinjorino! /Tradukis S. Szathmári/. La Esperantan eldonkvanton mi ne konas; la hungara estis dekkvin mil. Rapide vendigis. Nau verkoj de J. BAGHY estis tradukitaj en diversajn lingvojn. /Kiun la temo interesas, konsultu la libron: ESPERANTO EN PERSPEKTIVO, p. 241./ Kiu aŭ kiu biblioteko kolektos la nacilingvajn tradukojn de Esperantaj verkoj kaj kiam?

Do, por fini la temon, kiu tute ne estas elĉerpita, nur tuta, LA IDEALA SOLVO estus, se iu Esperanta originala verko estas eldonita en iu nacia lingvo, ĝi eliru ankaŭ en kelkaj aliaj naciaj lingvoj. Post la tria nacilingva eldono, la kvara, kvina, do, la sekvaj lingvoj jam havas pruvon, faritan vojon, sukceson antaŭ si. Ekzemple: favorajn recenzojn, sufiĉe grandan eldonnombron, relative rapidan vendadon, promeson pri nova eldono ktp. Gravus, ke pri ĉio ĉi sciu tuj tiuj, kiuj planas eldoni en siaj gepatraj lingvoj la saman Esperantan libron. Nur jene ili havas argumentojn, dokumentojn por pruvi, ke temas ne pri iaspeca nekonata, senvalora libro. Granda avantaĝo, vera bonŝanco estas, se la landa movado havas tre konatan esperantistan - ne Esperantan - verkiston aŭ neesperantistan, sed kun Esperanto simpatiantan faman verkiston. Lia aŭtoritato povas defendi Esperanton kontraŭ stultaj kalumnioj, precipe sur literaturo tereno. Eble la situacio en kelkaj landoj estas matura por fondi PEL-Klubon /Por Esperanta Literaturo-Klubo/ - la nomo similas al PEN Klubo - en kiu kune agadus esperantlingvaj verkistoj, tradukistoj, dulingvaj /Esperantaj-nacilingvaj/ verkistoj - tradukistoj kaj kun Esperanto simpatiantaj nacilingvaj verkistoj - tradukistoj.

Ni esperu /alio ni ne povas fari/, ke la denove fondita EVA /Esperantlingva Verkista Asocio/ ne neglektos ĉi tiun literaturan teron, faros ian kunordigan laboron, proponos tradukindajn verkojn, eĉ donos ideojn.

D-ro István NAGY

Scienc-teĥnika sekcio de ĈEA

La jarraporto de la Scienc-teĥnika sekcio de ĈEA por la jaro 1983 informas, ke aktivis la fakaj grupoj por agrokulturo, komputiko, aviado kaj radioamatoroj. Pluraj membroj kunlaboras unuope en internaciaj laborgrupoj /hemio, fiziko, matematiko, k.a./.

Membroj de la sekcio aktive partoprenis plurajn aranĝojn: IFER LEIPZIG, Interkomputo 82 BUDAPEŬTO, Seminario en KARLOVO, Komputista seminario en ŽILINA, UK en BUDAPEŬTO.

En 1983 aperis Komputista vortaro de ing. CABÁK; preparataj estas pluraj vortaroj - botanikaj, jura, matematika, aeronautika, duonkonduktila, akustika, gis-faka, elektroteĥnika, agrokultura.

Dum la jaro 1983 membroj de la Sekcio publikigis plurajn fakajn artikolojn en E.-periodaĵoj, konsulte aŭ redakte kunlaboris en eldono de eksterlandaj publikaĵoj.

Vigla kunlaboro kun alilandaj scienc-teĥnikaj grupoj, precipe en socialismaj landoj /GDR, Sovet-Unio, Kubo, Hungario/ realigas per interŝanĝado de publikaĵoj, en terminologia sfero kaj en solvado de konkretaj problemoj /novaj labor metodoj, esploro pri kanŝukero/. Tre grava estis ankaŭ informagado, precipe por neesperantistaj medioj /ing. CHRDL en Vĉda a ŝivot, en la radio/.

Menciinde estas ankaŭ ekfunkciado de faka biblioteko, komenco de E.-kurso por komputistoj, preparo de Legolibro por komputado ktp.

el fervojista movado

KIOM DA FERVOJSTACIOJ ESTAS EN MOSKVO?

MOSKVO - la ĉefurbo de Sovetunio estas la plej grava fervojnodo en la tuta lando. Ĉiutage ĉi tien alveturas kaj forveturas al ĉiuj landoanguloj proksimume mil kvincent trajnoj. Eksprestrajnoj kun ekzotikaj nomoj kiel TURKMENUJO, POLUSA LUMO, AMIKECO aŭ TRANS-SIBERIA EKSPRESO.

Sed kiom da fervojstacioj estas en Moskvo? Tiun ĉi demandon mi decidis respondi en

unu el ili - LENINGRADA. Kaj ĝar mi havis la tutan tagon liberan antaŭ forveturo de mia trajno, mi decidis la tempon por viziti ĉiujn moskvajn stacidomojn kaj ekscii pri ĉiuj iom da informoj.

Mi komencis en LENINGRADA fervojstacio. Ĝi estas la plej malnova. Oni konstruis ĝin en la jaro 1851 kaj tiam ĝi nomis "MOSKVA STACIDOMO". Tio estis en tempo, kiam oni komencis la trafikon sur fervojlinio Moskvo - Peterburgo. Kiel diras

jam la nomo, temas pri kunligo de la du plej grandaj sovetuniaj urboj. Laŭ horaro oni povas ekscii, ke de tie ĉi oni eblas vojaĝi ankaŭ al Murmansk, Novgorod, Pskov aŭ Tallin. LĚNINGRADA stacidomo estas konstruita sur iama Kalaŝerska kampo - nuntempa Komsomola placo, kiun oni ofte alinomas la placo de la tri stacidomoj, ĉar tuj vidalvide LĚNINGRADSKA stacidomo troviĝas KAZANA stacidomo, kiu bonodoras per varmaj malproksimaj lokoj de Turkmenujo, per historiaj urboj de Soveta Meza Azio, sed ankaŭ per industria Tjumenjo, Omsk aŭ Krasnodar.

La plej pitoreska kaj PLEJ MALPROKSIMA estas la tria fervojstacio sur Komsomola placo - JAROSLAVA. Pekino, Ulanbatoro, Arĥangelsko, Vladivostok, Krasnojarsko. El tiu ĉi stacidomo forveturas eksprestrajnoj de Transiberia ĉefa fervojo al Naĥodka tra plej longa fervojlinio en la mondo longa 8.000 km. Septaga veturo por trajno, precize 168 horojn. La fervojlinio kunligas la ĉefurbon kun ondoj kaj dispartigita marbordo de Pacifika Oceano. Alia eksprestrajno DUKLA, forveturanta ĉiutage antaŭvespere, kunligas Moskon kun Prago. Eksprestrajno forveturas el KIEVA stacidomo sur la samnoma placo tra Ukraina SSR, Ĉop kaj Ĉierna apud Tiso, KIEVAN stacidomon oni ankaŭ alinomas STACIDOMO DE FERIANĜOJ, ĉar ĉi tie oni eblas vidi plej multajn turistojn portantaj kofrojn kaj tornistrojn kaj veturontaj por sunumado al Budapeŝto, Beogrado, Sofio, Kiev aŭ Odeso.

Veturi al Prago oni eblas ankaŭ el BLANKRUSA stacidomo per eksprestrajno trafikanta tra Minsk, Brest, Terespol kaj Varsovio al Prago. BLANKRUSA stacidomo apartenas al la plej belaj kaj plej modernaj. Ĝi es-

tis konstruita en 1871 kaj ĝi estas la dua plej malnova. Oni konstruis ĝin okaze de ektrafiko ebliganta rektan kunligon de Moskvo kun Varsovio. La fervojstacio estis rekonstruita en 1912. Antaŭ du jaroj oni finis pluan parton de rekonstruado kaj nuntempe ĝi havas iujn plej modernajn arangojn kun supervideblaj, renverseblaj horaroj, perfekta ĉiutempa informo, kelkaj bufoj kaj restoracioj kaj moveblaj ŝtuparoj. Tiu ĉi OKCIDENTA stacidomo, kiel oni ofte alinomas ĝin, estas konstruita sur Leningrada Avenuo kaj ĝi havas rektan kunligon kun Berlino, Barizo, Minsk, Varsovio, Prago kaj ĝiuj ĉebaltaj respublikoj kaj statoj.

En Ĉkalova strato troviĝas KURSKA stacidomo - unu el tri plej grandaj. De tie forveturas eksprestrajnoj al Adler, Bako, Teherano, Sebastopolo, Tbilisi, Erevano, Permo. El tiu ĉi fervojstacio forveturas ankaŭ plej multaj pasaĝeroj.

Al ĉebalta Rigo oni eblas vojaĝi el RIGA stacidomo /sur samnoma placo/ kaj de tie daŭrigi per aliaj trajnoj al nordaj respublikoj. En la jaro 1900 oni konstruis Saratovan stacidomon /nuntempa PAVELECKA/. Ĝi kunligas Moskon kun signifa saratova regiono kaj kun aliaj regionoj apud Volgo kaj Dono. Ĝi ludis gravan rolon en historio. En la jaro 1917 la rugaj gvardioj ĉi tie arestis blankgvardianojn kaj la 23-an de januaro 1924 ĉi tien alveturis funebra trajno kun korpo de V. I. Lenin.

SAVJOLOVA stacidomo sur Batory-placo estas konstruita inter Riga kaj Blankrusa stacidomoj. Ĝi apartenas al la plej malgrandaj kaj ebligas kunligon kun Leningrad, Rybinsk, k. t. p.

Ĉiu el naŭ moskvaj stacidomoj havas sian historian, sian specifon. Ĉiujn oni eblas facile atingi per regulaj autobusaj linioj aŭ per metroo. Nenion oni fermas dum la nokto. Ĉiuj servas al pasaĝeroj dum la tuta tagnokto.

Trajnoj alveturas kaj forveturas en kelkminutaj intervaloj kaj kiel oni mem povas konvinkiĝi - ili alveturas kaj forveturas akurate. Ankaŭ mia rapidtrajno al Prago forveturis akurate.

Jindřich TOMÍŠEK

TURISMA MONDO

INTERNACIA SOMERA ESPERANTO-UNIVERSITATO

ISEU 84-07-22-29, Veliko Tarnovo, Bulgario okazos duafoje en tiu romantika kaj pitoreska urbo. Celoj: altigi la ĝeneralan kaj lingvan kulturon, krei personajn kontaktojn kaj amikajn sentojn trans la limoj, eduki pacamon kaj humanismon. Samtempe altigi la aŭtoritaton de Esperanto.

Popularajn prelegojn el esperantologio, interlingvistiko, metodiko, juro, medicino, literaturo, arto ktp. faros prof. d-ro Istvan SZERDAHELYI, Hungario, prof. d-ro Stojan ĜUĜEV, Bulgario, vicprezidanto de la Akademio de Esperanto, la kandidato de juraj sciencoj Maria PONTIKA, Greklando, docento Vladimir LEMBLEV, Sovetunio, Emilia LAPENNA, Jugoslavio, Belka BELEVA el la Supera Teatra Instituto de Sofio, prof. Kiril POPOV el Sofio, k. a.

Loĝado, manĝado - en studentaj hejmoj por Kĉs 800, ---. Antaŭtagmeze - prelegoj, diskutoj, posttagmeze - ekskursoj, vespere - filmprezentadoj, amuzprogramoj - ĉio ĉi senpage.

Limtempo por aligo: 84-06-01. Petu aligilojn de Bulgara Esperantista Asocio, bul. Ĥr. Botev 97, 1303 SOFIO.

La partopreno en ISEU estas bonege kombinebla kun partopreno en la tujaj internaciaj E.-kursoj en montaro RODOP, en la Internacia E.-kursejo /I.- 84-08-20 - pri tio aparte avertu letere/. Sed vi povas aligi kaj pagi tuj pere de ĈEA.

INVITO AL BICIKLADO DE JUNULARO

Turisma komisiono de ĈEA anoncas ŝanĝon en devena programo. La tuta programo okazos /aranganto E.-Asocio en Kulturligo de GDR, Jahnstrato 12, GDR-2000 NEUBRANDENBURG, GDR/inter 84-08-20 / 84-09-01 kaj konsistas el tri ĉefprogramoj:

1. JET /Junulara E.-Tendaro/ sur la tendumejo LOISSIN / 0143/ por interkonatigi, 84-08-20-26. De tie ni multe ekskursos.
2. Bicikla migrado en tri etapoj /atentu la ŝanĝon/:
a/ 84-08-26 al ÜCKERMÜNDE /tendumejo C 101/ 70 km
b/ 84-08-27 al PRENZLAU /lernejo/ 60 km
c/ 84-08-28 al THOMSDORF /tendumejo C 086/ ĉe SEFT 40 km
3. Partopreno en SEFT-84 /84-08-28/84-09-01/.

Por tiuj, kiuj ankoraŭ havos libertempon, ni aranĝas post-

tendumadon en **TEMPLIN** /30 km de Thomsdorf/. Se oni volas tion, bv. informi min antaŭe /adreso: Ronald SCHINDLER, organisanto, Wilhelm-Pieck-Strato 44, GDR - 2090 **TEMPLIN**, GDR/.

Kondiĉoj: propra bone funkcia biciklo, tendo /ankaŭ eblos ope uzi unu tendon, sed tio bezonas interkonsenton kun mi/, dormosako kaj matraco.

Partoprenkotizo: Kĉs 30,---. Vi povas pagi pere de ĈEA.

INTERNACIAJ ESPERANTO-ARANĜOJ EN HUNGARIO EN 1984

84-06-29/07-06 EN **G Y U I A** 22-a SOMERA E.-UNIVERSITATO /SEU/

Internacia forumo de la sciencopopularigo esperantlingva. Prelegoj de eminentaj fakuloj, koncertoj, ekskursoj. La fortikaĵa banejo /varmeta/ estas paradizo de homoj ripozemaj. Aligdato: 84-05-31. Kotizo: en studenta hejmo Kĉs 990,--, en hotelo Kĉs 1.495,---.

84-07-08/17 en **ABALIGET-PÉCS** 17-a INTERNACIA RENKONTO **NATURAMIKA** /IREM/

Somerumado en agrabla unuaranga kampadejo de pitoreska ripozejo **Abaliget** en la montaro **MECSEK**, vizitado en la 2000-jara urbo **PÉCS** kaj ĝia regiono. Ekskursojn, tendarfajron, lingvokursojn, lagan solenaĵon, hungaran folkloran vesperon, ĉifonan balon ktp. kun vera esperantista etoso ofertas la organizantoj. Aligdato: 84-06-15. Kotizoj: Kĉs 1.260,-- - 1.920,---.

84-08-05/17 en **ECER** SOMERA E.-LERNEJO /SELE '84/

Antaŭtagmezaj lingvokursoj gvidataj de eminentaj instruistoj de Esperanto. Agrablaj ekskursoj en bela ĉirkaŭaĵo de la urbo, vingustumado kreas agrablan somerumadon. Aligdato: 84-06-30. Kotizo /en studentaĵ hejmoj/: Kĉs 1.800,---.

84-08-02/11 en **VESZPRÉM** - TRADICIA RENKONTIĜO DE ESPERANTISTAJ FAMILIOJ /TRÉF/

En bela historia urbo okazos prelegoj, "infanoj sin prezentaĵ", ludoj, rajdado, biciklado, ekskursoj al lago **Balaton**. Aligdato: 84-04-15. Kotizo /rabaton ĝuas infanoj - 100% kaj edzinoj - 20%/: Kĉs 1.500,---.

84-12-28/85-01-02 en **BUDAPEŝTO** 14-a **VINTRA E.-FERIO** /VEF/

Tradicia jarfina renkonto en la belega hungara ĉefurbo ofertas allogan programon: urborigardado, tuttaga ekskurso provincon, E.-seminario kaj la Internacia **Silvestra Bal**. Aligdato: 84-11-30. Kotizo /en studenta hejmo/: Kĉs 1.500,-- - Kĉs 1.650,---.

NATURAMIKA TENDARO '84

En la tempintervalo inter la 20-a de junio kaj 8-a de julio 1984 okazos naturamika tendaro en Hungario, en montaro **MÁTRA**. La tendaro daŭros ĉ. 10 tagojn, kaj la partoprenantoj prizor-

gos sin mem, aŭskultos fakprelegojn pri naturprotektadaj, ekologiaj kaj forstaj temoj. En la programo estas multaj ekskursoj kaj interesaj laboroj, kiel ekz. mikroklimo-mezurado, senokolektado, ktp., laŭinterese.

La tendaro estos en arbaro en propraj, kunportitaj tendoj, kaj ni aketos komune la mangaĵojn en la najbaraj vilaĝoj. La necesa kuracista prizorgado estos solvita. Partoprenkotizo /ĝi inkluzivas nur organizaĵajn kostojn/: Kĉs 180,---.

Se vi satas en bela medio, en la naturo sovaĝe tendumi, nepre aligu. Ni povos akcepti nur ĉ. 30 personojn. La aliĝilo enhavu vian nomon, sekson, naskiĝjaron, adreson, civitanecon k. intereson. Ĉiuj aliĝintoj ricevos respondon, la akceptitoj konfirmilon kaj bultenon. /Akcepto dependas de aliĝvico./ Mi skribos al ĉiuj, kiuj ankoraŭ aliĝis el la sama distrikto, regiono aŭ lando, por ke ili povu kontaktigi, kaj ne devu ĉiuj opaj personoj unu tendon kunporti, ktp. Demandoj skribitaj en la aliĝilo respondatos en la konfirmilo. Aliĝadreso kaj organizanto: **Rezső BAROSS**, **Balsac** u.11, **H-1136 BUDAPEŝTO**, Hungario.

Ĉiujn hungarajn aranĝojn vi povas pagi en kronoj pere de ĈEA!

FERIADO EN **M A L T O** - MEZE DE MEDITERANEO

Post la sukcesa Unua Turisma Semajno okazinta en la jaro 1981 **ESPERANTO-SOCIETO /MALTA/** okazigos la **DUAN INTERNACIAN TURISMAN SEMAJNON EN MALTO** de la 4-a ĝis la 10-a de septembro 1984.

Por detalaj informoj, programoj kaj aliĝiloj, skribu tuj al **ESPERANTO-SOCIETO /MALTA/**, P.O. 142, **VALLETTA**, **MALTA**.

VI CERTE NE PERTOS DE VIA DECIDO VENI AL ALLOGA MALTO.

6-AJ TURISMAJ TAGOJ /TUTA/ EN **ŽILINA** okazontaj en la tagoj 13. 8. - 18.8.1984

Programo: 1 duontaga kaj 3 tuttagaj piedekskursoj, 1 tuttaga busekskurso, amuzvesperoj, bakdo de lardo, ĉiujare novaj ekskursdirektoj. Partoprenantoj vizitos **VRÁTNÁ-VALON**, **ROKARON DE SÚĤOV** kaj aliajn lokojn en la ĉirkaŭaĵo de **ŽILINA**.

Organizaĵaj informoj: La partoprenkotizo Kĉs 370,-- por eksterlandanoj kaj Kĉs 330,-- por enlandanoj inkluzivas loĝigon, /5 tranoktoj/, ekskursojn kaj organizaĵajn elspezojn. Ĉiu partoprenonto devas aliĝi al unu el 3 kategorioj de ekskursoj: A: 15 - 20 km ekskursoj en tre malfacila montara regiono. B: 10 - 15 km ekskursoj en malfacila montara regiono. C: 5 - 8 km ekskursoj por pli maljunaj turistoj kaj gepatroj kun malgrandaĵ infanoj.

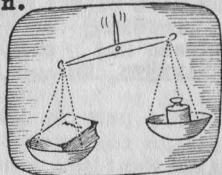
Ĉiu partoprenonto devos havi turismajn vestaĵojn, turismajn firmajn ŝuojn, dorsosakon, pluvmantelon, ĉapon. Partoprenontoj loĝos en Studenta hejmo - **H L I N Y V**. Autobusoj de la stacidomo n-roj 12, 13, 16, 26 kaj 33. Lunde estos certigitaj informservoj de la stacidomo /apud INFORMEJO - INFORMACIE/ kaj en Studenta hejmo de la 4,30 horo ĝis 18,00 horo.

Aliĝilo validos nur post la pago de la partoprenkotizo per la poŝtpagilo, kiun vi ricevos post via aliĝo. Eksterlandanoj pagos surloke. Aliĝilojn sendu ĝis la 15-a de julio 1984 al la adreso: **Ladislav HANZEL**, **Trieda obrancov mieru 25**, **010 01 Ž I L I N A**, Ĉeĥoslovakio.

4-a RENKONTIĜO DE ESPERANTISTOJ EN GDR EN DRESDEN

En la tempo de 28-a - 30-a 9.1984 en DRESDEN okazos la 4-a CENTRA RENKONTIĜO DE ESPERANTISTOJ EN KULTURLIGO DE GDR.

Oni atendas ĉ. 200 esperantistojn. La kadra programo inkluzivas: kulturen vesperon, ĵazkoncerton, prelegojn pri aktualaj sciencaj kaj Esperanto-fakaj problemoj, ĝeneralajn diskutojn kaj aliajn renkontiĝojn.

Eksterlandanoj el socialismaj landoj povas partopreni proprakte.

La kotizo de Kĉs 380,-- inkluzivas tranoktojn de vendredo al dimanĉo, vespermanĝon vendrede, tag- kaj vespermanĝon sabate, tagmanĝon dimanĉo.

Aligilojn oni petu ĉe: Esperanto-Asocio en Kulturligo de GDR, 1080 BERLIN, Charlottenstr. 60, GDR, ĝis la 30-a de junio 1984.

Eblas pagi pere de nia asocio.

ni recenzas

Eduard VILDE: LAKTISTO DE MÄEKÜLA. El la estona tradukis Valer Kruusalu. Ilustris Heldur Laretei. Eldonis Eesti Raamat - 1983. 256 pagoj, formato 16,5 x 13 cm, prezo Kĉs 15,--.

La aŭtoro vivis 1865 - 1933 kaj la historioto okazas eble antaŭ cent jaroj. Pluraj dekoj da pagoj estas komence dediĉitaj al priskribo pri aspekto, vivmedio kaj moroj de olda fraŭlo Ulrich von Kremer, bienposedanto en la norda Estonio. Iun tagon promene, li ekvidas novelzinon de sia laboristo Tõnu Prillup, kiu vivigis nur antaŭ unu monato. Kaj tiel kreiĝas ĝia triangulo.

Leganto sekvas atentokapte la okazaĵojn, en kiujn implikiĝas la agantaj personoj. Profito, monavideco kaj deziro pri virino ĉefrolas ĉi tie. Do nenio eksterordinara, sed la tutea kaj tiama vilaĝa vivmaniero estas specifa. La aŭtoro ne evitas ironion, kiam etmorala homo predikas pri moraleco al juna vilaĝa viro. Kaj fine unu el la triangulo tragike mortas. La du restintaj personoj ne tro tristigas pro tio, sed ili ne kunigas. Ili ambau ekiras alidirektajn vojojn, malgraŭ ke unu proponas kunigon.

La libro estas interesa legaĵo, lingve tre bona, rekomendinda, nur kun kelkaj preseraroj. Ankaŭ ĝi estas bele presita sur bona papero kaj fortika kunkudrita.

Legante en la libro noton pri redaktado fare de Henrik SEPIK, mi ne povas ne diri kelkajn vortojn pri tiu veterano, kiu farigis jam 79 jara ĉi jare. Li restadis en nia lando en 1936-1937, do nun certe vivas jam nur kelkaj el tiuj samideanoj, kiuj tiam povis konatigi kun li. Mi memoras, ke li lernis nian popolkanton kaj dum promenadoj sur vilaĝaj padoj kantis: "Huja, hujaja, hujaja, teĉe voda kalná ...". Li akceptu korajn salutojn kaj gratulojn pro sia bona poresperanta laboro en la Estona SSR.

Adolf STANURA

Jantaĵ KAVALOV: LA RODOPA FALKO. Tradukis Ivan Kovačev. Rakonto pri la vivo de Dico Petrov. Eldonis Bulgara Esperantista Asocio, Centra Estraro, 1984. Kajerio 48-paga, formato 14 x 20 cm, prezo ne indikita.

Al biografioj de gloraj bulgaraj liberec-batalantoj, kiel Ĥristo Botev, Vasil Levski, Georgi Dimitroŭ kaj aliaj, kiujn ni ekkonis per eldonaĵoj de BEA kaj el la pagoj de Nuntempa Bulgario, aldonigas ĵen la vivpriskribo de brava bulgara heroo Dico Petrov.

Desur la portreto alrigardas nin impona juna viro, oficiro, kiu nur 25-jara oferis ĝian vivon la 23-an de majo 1944 en partizanaĵ bataloj kontraŭ la germanajn okupaciantojn kaj iliajn bulgarajn monarko-fagistajn vasalojn. Kun admiro kaj aprezo oni legas pri la dangaĵaj suferigaĵ tramontaraĵ marsoj en frostoj, neĝostormoj, super minacaj abismoj kaj pereigaĵ lavangoj, sen nutraĵoj kaj ripozebloj. Tiel tiam batalis flank' de flanko bravaĵ kontraŭfasistaĵ partizanoj jugoslavaĵ, bulgaraĵ, grekaĵ kaj albanaĵ en la balkanaĵ montaroj. Inter ili la Rodopa Falko - bulgara instruisto Dico Petrov lau sia modelo Ĥristo Botev, kies nomon ankaŭ portis la de li komandita bataliono. La leginda libreto estas lingve bongivela. La 18 trovitajn eraĵojn au preserarojn mi pretas laudezure sciigi al la tradukinto au eldoninto.

Jiří KOŘÍNEK

el leterkesto

D-ro István NAGY
Szabó Ilonka u. 31
1015 BUDAPESTO
Hungario

Budaĉesto, 84.02.28.

Estimata Redakta Komitato, surprize kaj ĝoje mi legis en STARTO 6/83 mian leteron pri la recenzo de KRÚDY: LA ROZO DE L' SULTANO. Malofte okazas, ke la kompatinda tradukinto povas diri sian opinion en la sama gazeto post la apuro de la recenzo. W.AULD, ĉefredaktoro de beletra revuo FONTO, skribis al mi, ke mia longa artikolo pri la tradukado aperos en la januara /40-a numero/ FONTO. Mi skribis ankaŭ pri tio. Ĉi-momente transdonis ĝin la leterportisto.

Eble vi povas uzi mian artikolon en via gazeto pri ESPERANTO KIEL FONTO-LINGVO. Mi petas vin, se ĝi ne estas aperigita, bv. resendi ĝin al mi /anticipan dankon/, ĉar tiam mi transdonos ĝin al BUDAPESTA INFORMILO au al FONTO, lome saĝigita.

Mi legas STARTO-n, ĉar mi ĝin ricevas de BUDAPESTA INFORMILO kiel honorarion por la artikoloj, poste ĝin konservas kaj gardas s-ano Károly FAJSZI en sia granda biblioteko, kiu estas protektata de la ŝtato.

Sinceraĵ salutojn via
d-ro István NAGY

Loka grupo de ĈEA
Esperanto-klubo NACHOD.

Náchod, 84.01.30.

Vážení přátelé, esperantistě,
v čísle 5/83 STARTO jsme si
mohli přečíst skromné oznáme-
ní, že z našich řad odešel
dlouholetý esperantista MUDr.
Josef ČERNÝ, který na sklonku
svého života byl členem espe-
rantského klubu v Náchodě.

Jeho pobyt mezi námi byl
vlastně již odpočinkem po jeho
celoživotní úsilí pro práci pro
naše esperantské hnutí. Sesta-
vit ze střípků poznatků souvi-
slou mozajku o jeho životě a
díle je úkolem všech jeho přátel.
Proto žádáme esperantisty v
ČSSR, zejména pak přátele v
Bratislavě, Litoměřicích, v
Mostu a Plzni, aby nám svými
poznatkami o MUDr. Josefu ČERNÉM
pomohli. Nejde nám o to sesta-
vit zlatý rámeček kolem jeho
jména, ale získat uznání jeho
celoživotnímu úsilí ve prospěch
naší společné věci.

Zároveň prosíme, pokud ně-
kdo zná další údaje o bratřích
Karlů a Janů FLIPOVÝCH, auto-
rech Velkého slovníku esperant-
sko-českého /1. vydání v r. 1920
a druhé v Přerově, 1947/ a čes-
ko-esperantského /Přerov, 1949/
údaje, které nebyly dosud ni-
kde uvedeny, aby nás s nimi
seznámil.

Pište prosím co nejdříve na
adresu: Karel STROUHA, ul. Ka-
menice 114, 547 01 NÁCHOD, ČSSR.

Resumo: Karolo STROUHA /lia a-
dreso estas pli supre/
sercas precizajn in-
formojn pri vivo, E.-a-
ktiveco kaj pluajn sci-
igojn, nome postlasi-
tajn dokumentojn, lete-
rojn, k.t.p. de la ĉe-
haj signifoplenaj es-
perantistoj MUDr. Jozefo
ČERNÝ kaj fratoj
Johano kaj Karolo FI-
LIP.

Nguyễn DŨ KHÁNH
173 A Vo Van Tan
Hô Chí Minh
VJETNAMA SOC. RESPUBLIKO

Sependenceo-Libereco-Feliĉo.

Al ĉefredaktoro de STARTO.

Tre estimataj gesamideanoj,
ni ĝoje sendas al vi la ar-
tikolon SOLENA ESPERANTA VES-
PERO EN VJETNAMA SOCIALISMA
RESPUBLIKO dankante vin pro vi-
aj helpoj.

Kun tutkoraj salutoj el ba-
talanta Vjetnamio via kunlabo-
ranto kaj leganto

N. D. KHÁNH
HoChíMinh, 83.12.26.

SOLENA VESPERO EN VSR

La 15-an de decembro en la
Domo de Kulturo en HoChíMinh
okazis solena E.-vespero. Ĉeest-
tis kamaradoj: Nguyễn Đức Quý,
viceprezidanto, Nguyễn HAI TRU-
NG, Nguyễn MINH KINH, centraj
komitatanoj de Vjetnama Pacde-
fenda E-Asocio, gesperantist-
toj, gelnantoj de E.-kursoj,
gastoj de diversaj oficoj, fa-
koj. La renkontigo estis mal-
fermita per Kant-muzika prog-
ramo de Nhà Văn Hóa. Komence,
ni audis rememorojn pri UNUAJ
TAGOJ DE LA FONDIGO DE VPRA -
1956, 12. 09. Parolis nia ve-
terano NG MINH KINH kaj ripe-
tis brilajn ekzemplojn de nia
forpasinta E.-prezidanto Nguyễn
Văn KINH por revoluciuloj
kaj E.-aktivuloj, pri Vjetna-
maj esperantistoj kaj monda o-
pinio. Interesan raporton pri
la vivo kaj agado de D-ro L.
ZAMENHOF, kaj ankaŭ pri la ro-
lo kaj signifo de ESPERANTO ki-
u ekzistas jam 96 jarojn, UEA
75 j. kaj MEM 30 j., legis s-ano
Nguyễn DŨ KHÁNH. Kvin kantoj en
ESP. plenumis gelnantoj el la
E.-klasoj sub la gvido de la
instruisto Phan Duc THANH. La

partoprenantoj trarigardis ku-
timan ricehavan E.-ekspozicion
kun multo da presajoj de Vje-
tnamio, mondo, fotoj kaj ko-
respondajoj.

Oni invitis kunvenantojn
trinki teon, manĝi kukon kaj
bombonojn por Novjaro 1984. La
nove fondita E.-klubo/82.04.15.

RONDETA VIVO

B R N O

Dum la tuta jaro, en ĉiu
kluba kunveno, okazas parola-
doj kaj altnivelaj prelegoj
kun natursciencaj, literaturaj,
geografiaj k.a. temoj. Tamen de
temp' al tempo la klubo aran-
ĝas artvesperojn, certgrade u-
nikajn. Tia estis la 14.2. -
GLORAJ MONOLOGOJ de Eva SEEMAN-
NOVÁ, kiu mirigis la ĉeestan-
tojn per fenomenema memoro kaj
prezento, kiel deklama tiel ak-
tora.

Digna soleno de la Interna-
cia Tago de Virinoj /la 6. 3./
estis vespero kun poeto J. KA-
REM, poeto ZD. SPILKA kaj kom-
ponisto D. SPILKA. Estis pre-
zentitaj poemoj el la ama poe-
zio de ambaŭ poetoj, teneraj
kaj arda, kun pianoakompano de
D. SPILKA.

Kaj la solena koncerto oma-
ĝe al la Jaro de la ĉeĥa muzi-
ko la 20.3.1984 estis glora, so-
lena kaj tamen amika. Gvidis
kaj kantis H. SUPOVÁ-HALÍROVÁ,
melodramon de FIBICH prezentis
prof. A. RUŽIČKOVÁ - PAVLÍNOVÁ
kun pianoakompano de prof. D.
ZAORÁLKOVÁ, koncertis violon-
virtuozo JAKUBEC, prezentinte
famajn kaj brilajn komponaĵojn,
kantis operkantistino SURYOVÁ,
krome du tre esperplenaj artis-
toj kantis kaj pianoludis. Ĉe
ĉiuj arangoj granda vizito, ple-

en HoChíMinh/ komencis la ple-
numon de sia ampleksa programo
por propagando de Esperanto en
la urbo. La publiko varme ap-
laudis la plenumantojn. Ni so-
lenis vere bonan ZAMENHOFAN fe-
ston.

N. D. KHÁNH

na salono, regis grandega en-
tuziasmo.

La 6.3.1984 estis komencita
nova kvarmonata kurso por ko-
mencantoj. Partoprenas 25 per-
sonoj kaj unu kubano. Parolis
kaj instruas J. VONDROUSEK. La
kurso por progresintoj daŭre
kontinuas, gvidas ĝin ankaŭ la
prezidanto.

-jv-

H A V Í Ř O V

La membraro aprobis la ĝis-
nunan komitaton dum la januara
jarkunveno. En februaro prele-
gis Jarmila PASTRŇÁKOVÁ pri
sia partopreno ĉe la UK en BU-
DAPEŝTO. La 8-an de marto ni
festis la Internacian Virinan
Tagon. Prelegis kaj poemojn re-
citis M. PASTRŇÁK kaj J. PAS-
TRŇÁKOVÁ. La ĉeestantoj rice-
vis donacetojn kaj la vespero
finiĝis per komuna kantado, ki-
un per gitaro akompanis Zdeněk
HEISER.

HAVÍŘOV ĝemeligis kun la
angla urbo HARLOW. Ni sukcesis
ekligi kontakton kun tieaj es-
perantistoj kaj informis pri
tio nian Macian komitaton. La
ĝemeliĝo espereble bone dis-
volvos, ĉar en HARLOW vivas po-
lino, edzino de tiea s-ano E-
rie TIDY.

-AST-

P R A G O

La 20-an de februaro okazis
jarkunveno de la Esperantista
Klubo en PRAGO. Estis elektita
nova komitato, kiu diferencas

de la antaŭa. Nova prezidanto de la klubo fariĝis s-ano Helena STRUNGOVÁ, viceprezidanto estas s-ano Jindřich ONDRÁČEK, sekretario s-ano Stanislava KNICHALOVÁ. Oni dankis al la malnova komitato por la laboro kaj al la nova komitato oni deziras konstantan prosperon en la laboro.

Inter la Esperantista Klubo en PRAGO kaj la Urba Pac-Konsilantaro en PRAGO estis interkonsentita kunlaboro. La prezidantino de la klubo fariĝis membro de la Urba Pac-Konsilantaro.

-tera-

PROSTĚJOV

Loka grupo aranĝis la 15-an de februaro VESPERON DE GLORAJ MONOLOGOJ kun konata aktorino Eva SEEMANNOVÁ. Multfoje aplaudis ĉeestantoj al sia elstara deklamado. Per gitarmuziko plenumis programon instruisto de Popola muziklernejo V. ZAPLETAL. Inter ĉeestantoj estis ankaŭ delegitoj de LG-oj el OLOMOUC kaj PŘEROV.

-tom-

PŘEROV

La jarkunveno de Esperanto-Klubo PACDEFENDANTOJ ĉe UK Pšerova Masínfabriko en PŘEROV okazis la 26-an de januaro 1984. Kiel honoraj gastoj partoprenis kamaradino Marie SCHÖNWEITZOVÁ, direktorino UK Pšerova Masínfabriko kaj elstara esperantista aktorino el PRAGO Eva SEEMANNOVÁ.

Priagadan raporton de unu el la plej malnovaj landaj E-kluboj faris ties prezidanto Ludvík CHYTIL. La klubo havas 42 membrojn kaj ĝi prizorgas E-instruadon de 10 pioniroj el Klubo de Internacia Amikeco en PŘEROV. Krome funkcias du kursoj en E-klubo, tiu por komentatoj kaj progresantoj.

Estis organizataj multaj prelegoj ne nur en E-klubo, sed ankaŭ por neesperantistoj en diversaj lokoj en PŘEROV kaj ĉirkaŭaj vilaĝoj.

Okazis solena kunveno okaze de sesdekjara jubileo de la E-klubo kun interesa kultura programo. La klubo organizis Ekspozicion de infanpentraĵoj el kvin kontinentoj inter 20.12.1983 - 15.1.1984, kiun vizitis pli ol 2.500 spektantoj. Estis ekspoziciataj pli ol sescent pentraĵoj de infanoj el 35 landoj kun plejmulte paciaj temoj.

Per solena atmosfero de la jarkunveno grave kontribuis la konata aktorino el PRAGO Eva SEEMANNOVÁ, kiu prezentis sur improvizita scenejo al la danckema publiko kelkajn famajn monologojn.

Post salutvortoj far reprezentantoj de la najbaraj E-kluboj en diskuto estis esprimita kontentigo de la realigitaj iniciatoj kaj estis faritaj rekomendoj pri la estonto.

-jt-

MLADÁ BOLESLAV

Favorantoj de Esperanto sukcesis kunvoki en la Kulturan domon kunvenon de esperantistoj la 13-an de marto 1984. Ĉeestis 15 gesamideanoj. D-ro Jozefo HRADIL el MNICHOVO HRADISTĚ raportis pri Universala Kongreso de Esperanto 1983 en BUDAPEŬTO kaj pri samtempa stato de nia movado.

Fondigis trimembra komitato, kiun gvidas Karolo GLEISNER k. Zbyněk JOMÁŠ kun Milan POLINSKY. Estis starigita la laborplano por tiu ĉi jaro. La gvidantaro de la Kultura domo promesis plenan subtenon por la refondiginta rondeto.

MNICHOVO HRADISTĚ

La 5-a printempa seminario

okazos en TESLA refreŝiĝejo en BOROVICE /7km norde de Mnichovo Hradiště/ en novkonstruita luksa hotelo kun varmakva bazeno /84. 05 18-20/. Instrua programo 10 h., ekskursoj, kultura programo, logado, mangado, eks-terordinare favora prezo 139,- Kčs. Aligu tuj.

PŘÍBRAM

Al nia E-rondeto, organizita ĉe Sindikata Kultur-domo de Uranminejoj en PŘÍBRAM, estis destinita honora titolo DEFENDANTOJ DE LA PACO, Ni tien meritigis ĉefe pro daŭriga poezia ciklo, kies nomo PER ARTO KONTRAŬ MILITO, jam estigas konata en la urbo PŘÍBRAM. Dum solena vespero aktorinis Eva SEEMANNOVÁ kun recitado de FAMAJ MONOLOGOJ, sed krom tio - kontraŭmilitaj monologoj el Bertolt BRECHT kaj Jiří MAREK.

Per ĉiuj 25 vortoj vi pagas 15 Kčs aŭ 5 irpk. Abonantoj el eksterlando turnigu al viaj perantej pri detalaj informoj!

Monika KORMOUTOVÁ, SUDISLAV 52, 561 12 BRANDYS N. ORLICÍ, Ĉeĥoslovakio, 17-jara, interesiĝas pri historio, muziko, filmoj k. volas interŝ. PM, gramofondiskojn, suvenirojn.

Jaroslav ŠTEFEK, Ĉeĥa Esperanto-Asocio. Jilská 10, 110 00

Nelonge post ĉi menciita vespero ni okazigis alian. Animo de ĉi afero estas nia amiko, poeto Jiří KAREH. Ĉifoje li alvenigis verkiston Lubomír TOMEK, kaj kun aktoro el Teatro PŘíbram, Emil KAVAN, ili formis triopon, kiu sciis instigi nian seivolemon dum tri vesperaj horoj.

Kun granda intereso renkontiĝas niaj prelegoj kun koloraj lumbildoj je turismaj temoj.

Urbanoj jam kutimiĝis, ke en nia vitrokesto ofte aperadas io nova el esperanta mondo. Ĉu antaŭ la okazo, ĉu post la okazo, ni informas legantaron en la regionaj gazetoj KAHAN, NOVÉ PŘÍBRAMSKO aŭ ATOM.

Do ni instigas ankaŭ vin - ne forgesu je bona propagando. Ĝi estas duono da sukceso.

-tur-

PRAGO 1, Ĉeĥoslovakio, pensiulo, dez.kor.kun samideanoj.

Esperanto-klubo VELO, sekcie LETERAMIKO, 443020 KUJBIŠEV - 20, a/d 885, USSR, dez.kor. kun iu el kluboj de ĈSSE.

Barsi IBOLYA, bibliotekistino, 2162 ŬRBOTYAN, Rákoczi 22, Hungario, dez.kor. kun kia ajn aĝa praga esperantistino.

Peter VDOVICA, ĵurnalisto, str. Parhoměnko 27, 349980 PASHAJA - 4 /Voroŝilovgrad. obl. USSR, dez.kor., kol. EK, PM, insignojn, flagojn, fotojn de aktorinoj, emblemojn, monetojn, muzikaĵojn, E.-librojn k. librojn por infanoj.

VERKOJ DE P. POLIŠČUK SERĈATAJ! Uzbekiaj E.-aktivuloj klopodas ordigi k. kompletigi per eventuala eldono la kreaĵon redajon de vaste konata taskenta esperantisto Petro POLI-

ŜUK. Tiucele estas serĉataj ĉiuj liaj originalaj kaj tradukitaj verkoj, dissemiĝantaj tra E.-gazetaro kaj privataj leteroj. Mi petas la tutmondan esperantistaron kaj ĉiujn leteramikojn de P. POLIŜUK reĉi kaj sendi originalojn aŭ kopiojn de liaj verkoj kaj korespondadojn al la adreso de la prizorganto: Vladimír MASAL-KIN, massiv Junusabad, kvartalo 8, dom 13, kv. 28, 700093 TAB-KENT - 93, Uzbekistano, USSR.

Bernd MANN, Baunaakoh.3, GDR 7024 LEIPZIG, 26 jara elektroteknika faklaboristo dez.kor.tutmonde pri turismo, muziko, teatro kaj botaniko.

Gintaras ŽIAUNYS, Zemaitijos 9 - 25, 235500 MAŽEIKIAI, Lito-vio, USSR, 18-jara, dez.kor.t.m. kaj inters.PM, BK, diskojn k. esperantaĵojn.

Lázaro HERNANDEZ, Av 69 12806 / 128y128B, Marianao 15, HAVANO, Kuba, 20 jara universitata studento, dez.kor. kaj inters. librojn, revuojn, sondiskojn.

Komence de januaro 1984 en la urbo URGENC /Uzbekistano - USSR/ laŭ dekreto de la urba konsomola komitato estis fondita Esperanto-Klubo de la fervojstacia oficejo. Aktivuloj de la nova esperanto-kolektivo deziras starigi leterkontaktojn kun gesperantistoj de la tuta mondo. Viajn leterojn sendu al la adreso: ESPERANTO-KLUBO ESPERO, Ĥasanov ROZUMBAJ, Do vostrebovanja, 740001 URGENC - 1, Uzbekistan, USSR. Respondo estas garantiata.

Eva Zimmermannová, Frýdnava 5 CS - 582 81 Habry, deziras interŝangi PM, BK, Kalendarretojn ŝi estas 10-jaraĝa komencantino en Esperanto.

17-jara studentino kun ĉiuj landoj. Iva Vargová, Zápotoc-káho 1059/21, CS-410 02 LOVO - SICE.

Marta Kutáľková, Zahradní 5197 CS 430 04 CHOMUTOV, deziras korespondi tutmonde.

Petr Kušera, Jablonoňová 78, CS 106-00 Praha 10, deziras korespondi kun gesamikoj tutmonde.

Alena Winterová, CS 542 33 Rtvň v Podkrkonoší 586, deziras korespondi internacie.

Mi volas korespondi kun vi ! Mi estas 26-jaraĝa. Interesas min la muziko, filmoj, teatro. Mi volonte interŝanĝos suvenirojn. Skribu al Emilie Šimunová, Thälmanová 2332, CS-955 01 TPOPLCANY.

D O M A C O J

Mikulaš ČEKAL, Džšín, 20, -- Kĉs Jar. TÁBORSKÁ, Česká Budějovice 195, -- Kĉs, LG Jablonce 350, -- Kĉs, LG Teplice 25, 50 Kĉs, Losmanová, Praha 35, -- Koran dankon al vi ĉiuj.

A M O N C O J

La Klubo de Interpopola Amikeco JUNECO de la taskenta mezgrada lernejo N 34 aŭtune 1985 organizos la ekspozicion LA MONDO EN BILDKARTOJ, por kiu estas kolektitaj ĉiulandaj bildkarto pri la temoj: vidindaĵoj, naturo, popolaj kutimoj, naciaj kostumoj, arto, kulturo, muzeoj, junularo, infanoj, sporto, autoj, faŭno, floroj kaj aliaj. Estas atendataj ankaŭ esperantlingvaj skizaj rakontoj pri popolaj kutimoj, moroj, naciaj festoj, historio de monumentoj.

Krome estas serĉataj landaj flagetoj kaj urbaj blazonoj. Ni

Eks-studento de la universitatoj de Toronto /Kanado/, Michigan /Usono/, Paris /Francujo/ kaj Cambridge /Britujo/, YALDEN doktoriĝis pri filozofio, studis la rusan lingvon kaj laboris interalie en Moskvo, Parizo kaj Ĝenevo. Li multe okupigis profesie pri malarmado kaj edukado.

Ĝis la mezo de marto aliĝis 531 kongresanoj el 48 landoj. En la unua loko estas Usono, de kie venas kvarono de la ĝisnunaj kongresanoj. La postajn lokojn okupas Kanado, Francujo, Britujo, Nederlando kaj FR Germanio. Estas notinde, ke estas tiom multe da aliĝoj el Brazilo, Hungario kaj Aŭstralio, kiom el Italio kaj, ke el Bulgario estas nur 2 aliĝoj malpli ol el Belgio. Aliaj menciindaj landoj estas Japanio kaj Svedio, kiuj estas bone reprezentataj.

Adreso de LKK: 53 North Boundary, Vancouver B.C., Kanado - V5K 3S4.

IAHE - INTERNACIA ASOCIO DE HANDIKAPITAJ ESPERANTISTOJ FONDITA Post tri jaroj de klopodoj, dum la pasintjara aŭtuna Renkontiĝo /IV-a / de Slavonijaj Esperantistoj estis fondita Internacia Asocio de Handikapitaj Esperantistoj /IAHE/. En provizora estraro estas elektitaj por prezidanto Prof.D-ro Robert R. ROBERTSON /Aŭstralio/, por visprezidantoj: Ing. Kenet R. JONES /Usono/, D-rino Lina GABRIELLI /Italio/, Nikolaj GRISIN, /Sovetunio/ kaj per sekretario Dušan ADNADJ /Jugoslavio/.

Ekde la jaro 1984 ekaperos gazeto VOĈO DE HANDIKAPULOJ kiu aperos 6 foje jare, sur granda formato, lukse presata. Abonprezo: 5 usonaj dolaroj, 12, -- gl.d. aŭ egalvaloro. Redaktoroj de la nova gazeto estas elataraj jugoslavaj esperantistoj: Dušan ADNADJ kaj Vujadin LUKIĆ.

Ni invitas ĉiujn esperantistojn kaj neesperantistojn: helpu novan Asocion, aligu al ĝi kaj abonu novan gazeton. Por ĉio vi povas direkti sin al la adreso: VOĈO DE HANDIKAPULOJ, Školska str. n-ro 25, 56227 - BOROVO, Jugoslavio.

NI LEGAS ANSTATAŬ VI SEN IA KOMENTO EL E.-GAZETOJ...

BUKUREŬTA INFORMILO N-RO 4 - 5

La revuo Esperanto de Universala Esperanto-Asocio n-ro 12 /1982/ aperigis artikolon koncernantan al Esperanto-movado en Rumanio. Ĉar la aŭtoro de ĉi artikolo klopodis reliefigi nur neajn flankojn de poresperanta agado en Rumanio, ĉi sube ni elmontras koncize la staton de tuj-ĉi agado.

- La revuo NAPOKA UNIVERSITARĂ /Universitata Napoko/ publikigas esperanto-kurson por komencantoj ekde ĝia unua numero de 1983 pere de la zorgo de fervora esperantisto Adrian CRENGĂNIȘ.

- En la komenco de 1983-a jaro, estis fondita en urbe ROMAN, ESPERANTO-KLUBO MOLDAVIO enkadre de ties Municipa Biblioteko. La klubo organizas ankaŭ Esperanto-kursojn.

- Enkadre de INTERNACIA JARO DE LA KOMUNIKADO, esperantista fako de Filologia Societo de R.S.Rumanio la filio de București je la 26-a de marto 1983 okazis simpozio kun la temo KOMUNIKADO. La dek unu sciencaj komunikadoj prezentitaj de Universitataj Profesoroj D-roj Cezar APREOTESEI, Ch. BULGĂR, Gabriel TEPELEA k.a. estis auskultataj kun intereso de esperantistoj partoprenintaj el București, Sibiu kaj Timișoara.

petas la tutmondan esperantistaron reĉi kaj sendi ĉion al la adreso:

Vladimir MASALKIN, 700093 TASH-KENT - 93, massiv Junusabad, kvartal 8, dom 13, kv. 28, Uzbekistan, USSR.

Ĉiu kontribuonto ricevos respondon kaj bildkartojn pri Uzbekistanaj urboj aŭ alian rekompenson laŭ interkonsento. Sinceraĵn dankojn al ĉiuj helpantoj.

- o - o - o -

Ni informas ĉiujn niajn geamikojn, ke ni edzinigis 01.03.1984 en Vilnius - USSR.

Jenina kaj Zdenko Krimský

KRONIKO

La 27-an de majo festas sian kvindekajn naskiĝtagojn, bone konata aŭtoritatulo en nia Esperanto-movado, samideano ZDENKO KRIMSKÝ en plena sano kaj fervoro.

NI DEZIRAS AL LA PLEJ VIGLA KAJ ENERGIA SEKRETARIO DE NIA ASOCIO MULTE DA FORTO, PERSISTO, LABORO KAJ TRANKVILO POR LA ENORMAJ TASKOJ, KIUJ ATENDAS NIAN ESPERANTISTARON EN LA VENONTAJ JAROJ.

Ĉefa Esperanto-Asocio

Pro la ŝanĝo de la materialoj, en la periodo kiam oni ŝanĝis la redaktejojn erare ne estis en la Starto publikigita informo, ke forpasis niajn vicajn membro de LG Přerov, s-ano Jaroslav Mazáč. Li mortis post peza malsano 8. 12.1983 en aĝo 86 jaroj, el kiuj li 70 jarojn laboris por nia movado. Honoron al lia memoro.

La 19an de aprilo ĝisvivis 80 jarojn Jen Janda el Kolín, longjara entuziasma propagandisto de Esperanto, honora membro de nia asocio kaj eksestro de nia LG en Kolín. Ni sincere deziras multe da sano, sukcesojn, kontentan vivon kaj bonajn novaĵn travivaĵojn en la esperantista medio.

LG Kolín
Estraro de ĈEA

INFORMOJ EL SEKRETARIEJO

69-a UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO EN VANKUVERO /KANADO/
84 07 21 - 28

La ĉefa gastparolanto dum la UK estos D-ro Max YALDEN, Ministre-komisiito pri Oficialaj Lingvoj en Kanado. D-ro YALDEN estas profesia diplomato, kiu pasigis 4 jarojn kiel vic-ministro pri Komunikado /1973 - 1977/ antaŭ ol ricevis sian nunan postenon por sepjara periodo.

- La kvina datreveno de la fondiĝo de KEI estis solene rememorigita en TIMIȘOARA je la 28-a de majo 1983 kun la partoprenado de geesperantistoj el Timișoara kaj Sibiu.

- Komence de universitata jaro 1983/84 en universitata centro CLUJ-NAPOCA estis fondita studenta Esperanto-klubo.

- La ministerio pri turismo eldonis jubilean numeron de la revuo ROMANIA PITOREASCĂ sub la titolo FERIOJ EN RUMANIO, kiu estis disdonita al ĉiuj partoprenintoj de la 68-a Universala Kongreso de Esperanto en BUDAPEŬTO en aŭgusto 1983.

- La 68-a UEA Kongreso en BUDAPEŬTO povas esti taksata kiel giganta Kongreso ĉar en ĝi partoprenis 5011 gekongresanoj el ĉiuj kontinentoj. Ankaŭ rumanaĵ esperantistoj partoprenis, sed neoficiale.

- La revuo FLACARA de 19-a de aŭgusto 1983, la revuo MAGAZIN kaj la revuo ROMANIA PITOREASCĂ /sept. 1983/ informis la legantojn pri la 68-a UEA Kongreso.

- En la revuo FORUM STUDENTESC, oktobro 1983, aperis intervjuon far de la studento Florin BOCIORT pri la derulado de la 68-a UEA Kongreso.

- La almanako de la revuo FLACARA por la jaro 1983 sur ĝia p. 287 entenas la artikolon ESPERANTO SAU DREPTUL UNEI IDEI LA ADEVĂR SI DEMNITATE. Bonege dokumentita ĝin subskribas prof. D-ro BOCIORT el Timișoara.

- La Bulteno de Universala Medicina Esperanto Asocio /UMEA/ eldonita de Bulgara Esperanto Asocio publikigas SCIENCAJN PRELEGOJN inter kiuj estas ankaŭ la prelego de D-ro Ion TEREJNEU titolita ENKONDUKO EN LA STOMATOLOGIA-CIBERNETIKON.

- Ĉeĥoslovaka revuo SAMA kaj la bulteno de bulgara Esperanto Fakto de Medicinistoj per ĝia Bulteno SANINFORMOJ aperigis la biografion de D-ro Gabriel ROBIN, pioniro de la esperantista movado en Rumanio. Aŭtoro de ĉi biografio estas D-ro Lázár Gábor el Covasna, delegito de UMEA.

- Eldonejo ALBATROS, kolekto LYCEUM, aperigis INVENTICA de Pierre VERON. Sur la pago 257 oni povas legi: "kreita ankaŭ al la fino de 19-a centjaro, ĉi lingvo enkondukiĝis rapide je sukceson nekonatan ĝis ĝi: hodiaŭ en la tuta mondo agas miloj da rondoj esperantistaj, estas studata de multaj universitatoj, en Esperanto oni skribas sciencajn verkojn de universala cirkulado, literaraj verkoj kaj tradukoj el diversaj lingvoj".

ESPERANTA FINNLANDO /el la AGADRAPORTO 1983/

La ĉapitro MEMBRARO en la raporto ne estas konvena legaĵo. Ĝi montras malkreskon de 48 membroj /de 699 al 651/ kompare kun la jaro 1982. Kaj ankoraŭ: En la jaro 1981 la asocio nombris 721 membrojn, do en du jaroj okazis malkresko de 70 membroj. La membro-organizo nun havas 14, dek lokajn kaj kvar fakajn aŭ specialajn. Tiuj havis ĉe la jarkfino 555 membrojn, do da individuaj membroj trovigis nur 96 - kompare kun 136 en la jaro 1982 kaj 144 en 1981. Tio signifas gravan falon al la ekonomio kaj ankaŭ al la prestiĝo de EAF. En rubriko BUDĜETO POR 1984 estas skribita, ke la mecenatoj kovras pli ol 25% de ĉiuj elspezoj de la asocio. Sume enspezoj, same kiel elspezoj, altiĝos 13.500 markojn finnaj. La membrokotizon /50 markojn - por la individua membreco/ pagas versajne nur 90 membroj. Ĉiuj aliaj estas t.n. kolektivaj membroj po 10 markoj jare.

DER ESPERANTIST

Ĝi aperas kun granda malfruigo /en fino de marto 1984 ni ricevis n-ro 5/83/, sed estas plena de interesaj informoj en bona Esperanto. En la sama numero ni trovis bone stilizitajn, enhavricajn artikolojn pri la Monda Asembleo por Pago kaj Vivo en Prago 1983, pri rezultoj de la 68-a UK en Budapeŝto, pri 5-a Kultura Festivalo en Opava, pri IMEK /Internacia Medicinista Esperanto-Konferenco/ en Poprad kaj ankau inviton al la 6-a Porpaga Renkontigo en Pardubice. Bedaŭrinde mal multe da homoj tiun ĉi gazeton ĉe ni legas. Tamen eblas mendi ĝin facile pere de Gazetara Servo.

VELO/Bulteno de Vojvodia Esperanto-Ligo en Subotnica/

Pri la 21-a Jugoslavia Esperanto Kongreso ĝi skribas: "...en SKOFJA LOKA okazis valoraj kongreso, kaj, se efektiviĝos la decidoj /partoprenis ĉirkaŭ 300 ĉeestantoj/ de la kongreso, oni libere povas ĝin nomi historia. Historia, ĉar UNUAN FOJON estis nia nacia Esperanto-kongreso kunvokita laŭ la principoj de DELEGITA SISTEMO ..."

PRINTEMPA KUNSIDO DE LA ASOCIA CENTRA KOMITATO

okazis 7.04.1984. La komitatanoj akceptis gravajn decidojn. Inter ili estis traktita la jarbuĝeton 1983 kaj ĝian rezulton. Oni konstatis ke kompare kun la jaro 1982:

- sumaj enspezoj malkreskis je la 70,20 %
- sumaj elspezoj kreskis je la 120,00 %
- libroj je la stoko kreskis preskaŭ je 490.000 Kčs/ pli pri la 55.000 Kčs ol en jaro 1982 /.

Plejgranden elspezon, preskaŭ 291 000 Kčs uzis asocio por la preso de la gazetoj kaj libroj/ kompare kun jaro 1982 je la 144,8 %/.

Oni traktis ankaŭ evoluon de la asociaj membroj. Kompare kun la jaro 1982 malkreskis la nombro de la membroj pri 3 personoj.

Venis l. tero el Argentino:

→ S.O.S. ←

Estimatej semideanoj:

Kiel konate la institutoj por disvastigo de Esperanto baraktas daŭre kontraŭ la fentomo de financoj.

ARGENTINA ESPERANTO-LERNEJO estas senprofitcela organizo por la instruado de Esperanto per korespondo en Argentino kaj Latinameriko.

Ni instruas per elementa kaj perfektiga kursoj kaj disponigas al la ĝelernantoj ekzempleroj de diversej internaciaj revuoj/ kune kun ĉiu leciono/, por ke ili praktiku kaj samtempe konstatu kun la Movado kaj integriĝu al ĝi. Krome ni havas malgranden Cirkulanten Bibliotekon kiu pruntedonas librojn al la ĝelernantoj kaj ekĝelernantoj, tial ke estas tre malfacile aĉeti librojn eksterlande pro la altega kosto danke al nia sen-

helta inflacio. Sed la lernantoj estas multaj kaj la libroj malmultaj. Ĉar ni alvenis al kriza momento en nia vivo, ni devas elekti: aŭ morti aŭ havi eksteran helpon.

NI PETAS VIN PRI MODESTA KONTRIBUO !!!

Laŭ via bontrovo sendu al nia adreso: Unu aŭ pli da Internaciaj respondkuponoj aŭ librojn, prospektojn en Esperanto. Ĉio helpas al ni.

Argentina Esperanto Lernejo
Cesilla de Correo 278
2000 ROSARIO - Argentino

NI ALDONAS:

Kelke da miloj de bonaj libroj kuŝas en nia deponejo. Vi dufoje povas helpi, se vi aĉetos ilin: al ĝesemideanoj el Argentino kaj samtempe al propra asocio.

Senĝo de la prezoj:

Erare estis anoncintaj du prezoj en Starto 1/84. La asocia katalogo nun kostas nur 5.--Kĉs kaj la lernolibro por infanoj Esperanto II, eldonita far nia asocio kostas kun la labortekstoj 24,50 Kĉs. Ni petas pro via pardono.

70-a UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO

La 70-a UK estos en AUGSBURGO /FRG/ inter la 3-a kaj 10-a de aŭgusto 1985. Se niaj membroj interesiĝas pri la kongreso, ili tuĵ skribu al nia adreso /ĈEA, Jilská str.10, 110 00 PRAGO 1/ke ni povu mendi vojaĝon ĉe la ĈEDOK. Oni antaŭvidas la prezon minimume 8.000.-- Kĉs.

Riparo de la informo en Starto 1/84

Sur la paĝo 27 ni erare notis/ pri magnetofona servo/, ke " la numeroj 2 kaj 5 enhavas du ; n-ro 10 enhavas tri titolojn." Prave/ bone/ devis esti notita " La numeroj 2,5 kaj 10 enhavas du titolojn". Kazado kun titolo " Madame Marie Curie " havas numeron 11.

BARBULOJ SE ĈINĖ

Zúčastnili se mírového setkání v Pardubicích a uvedli se mírovou písní při zahájení. Po oba večery hráli a zpívali svým návštěvníkům. Radovali se když se roztančil a rozezpíval celý malý sál. Pardubickým esperantistům za pěti díky. V době od 6. - 8.4.1984 byli Barbuloj v Maĉarsku. Zúčastnili se setkání esp. mládeže "JER EN KECSKEMETH". Program byl bohatý a rozmanitý, nikdo z cca 400 mladých lidí se nenudil. Po oba večery úspěšně hráli a zpívali svým příznivcům. Loučili se neradi, budou rádi vzpomínat. Dávají k úvaze našim mladým esperantistům návštěvu této již tradiční akce " JUNULARA ESPERANTO-RENKONTIGO - JER".

- NÝ -

NEOFICIALE STATISTIKO

pri la situacio en kelkaj eŭropaj Esperanto-asocioj en socialisma landoj. Prijuĝu vi ĉiuj mem kompare kun la situacio de E.-asocioj en la aliaj nesocialismaj landoj /ekzemple vidu artikolon pri Finnlanda Esperanto-Asocio aŭ pri E-lernejo en Argentino/.

LANDA ASOCIO	PROKSIMUMA MEMBRARO	LOKAJ GRUPOJ	PAGITAJ OFICISTOJ	ŜTATA REKTA SUBVENCIO	MONO
Bulgara E.-Asocio	7.090	300	36	110.000	levoj
Ĉeĥa E.-Asocio	2.700	65	3,5	100.000	Kĉs
E.-Asocio en GDR	1.600	70	3	130.000	DM
Hungara E.-Asocio	6.500	170	18	800.000	toj forin-
Asocio de Sovetiaj Esp.	10.000	200	1	x/	rubloj
Slovaka E.-Asocio	2.000	60	3	117.000	Kĉs
Pola E.-Asocio	7.200	126	17	1.500.000	Zł.

x/ Asocio ne havas propran ekstran subvenciojn, sed estas pagitaj ĉiuj rektaj elspezoj el la SSOD budĝeto.

STARTO - presorgano de Ĉeĥa Esperanto-Asocio, Jilská strato 10, 110 00 PRAGO 1, Ĉeĥoslovakio. Aperas 6 foje jare. Responda redaktoro Zdenko KRIMSKÝ. Grafika arango Milan LABAŠTA. Desegnaĵoj Pavel RAK. Transdonita al presejo la 20-an de aprilo 1984. Jarabono Kĉs 24,--, por eksterlanda Kĉs 36,-- aŭ 10,50 glđ., inkluzive sendkostojn. Abonantoj turniĝu al niaj perantoj, al UEA aŭ rektvoje al nia asocio.

STARTO - nepravdelný věstník Českého esperantského svazu, Jilská ul. 10, 110 00 PRAHA 1, vydávaný pro potřebu členů svazu. Vychází 6x ročně. Odpovědný redaktor Zdenko KRIMSKÝ. Grafická úprava Milan LABAŠTA. Kresby Pavel RAK. Tisk zajišťuje Technické ústředí knihoven, Praha. Předáno do tisku dne 20. dubna 1984. Roční předplatné Kĉs 24,--, pro zahraničí Kĉs 36,-- nebo 10,50 guldenů, včetně poštovních výloh. Dohledací pošta Praha 07. Sniženy poplatek za poštovné povolen Ředitelstvem pošt Praha pod č. jedn. P/1 - 1267 ze dne 6. dubna 1979.

Výtvarná řemesla Praha
Vám nabízejí široký sortiment bytových doplňků a dárkových a upomínkových předmětů, vyráběných převážně v malých seriích s častou inovací.

Nabízíme: soustružené mocca soupravy
soustružené odkládací stolky
malované porcelánové soupravy i jednotlivé kusy
malované a broušené vázy, misky a popelníky
výrobky z cínu
bižuterii kovovou a koženou
a další sortiment z kovu, kůže, koženky, textilu.

Adresy prodejen upomínkových a dárkových předmětů:

110 00 Praha 1, Národní tř. 37	22 41 94
110 00 Praha 1, Vodičkova 28	24 47 71
110 00 Praha 1, Spálená 39	29 27 04
110 00 Praha 1, Na poříčí 35	23 17 315
110 00 Praha 1, Křížovnické nám. 2	26 63 28
120 00 Praha 2, Anglická 18	25 98 56
110 00 Praha 1, Lazarská 5	29 83 22
110 00 Praha 1, Železná 12	22 79 14
170 00 Praha 7, Obránců míru 17	37 44 84
110 00 Praha 1, Můstek - stanice metra	26 14 19
360 00 Karlovy Vary, Mariánská 2	930/28 381

Vzorkovna nábytku:

110 00 Praha 1, Václavské nám. 41	26 40 64
-----------------------------------	----------

přijímá objednávky na individuální zakázky nábytku a byt. doplňků.

V našich prodejnách naleznete vhodné dárky pro každou příležitost. Naše pracovnice Vás ochotně obslouží a pomohou vybrat předmět, který potěší.

Český esperantský svaz
110 01 PRAHA 1, Jilská 10

Noviny

DOHLÉDACÍ POŠTA PRAHA 07,
SNÍŽENÝ POŠTOVNÍ POPLATEK
POVOLEN ŘEDITELSTVÍM POŠT PRAHA
J.ZN.P/1 - 1267/79 ZE DNE 6.4.1979